

ТРУДОВІ РЕСУРСИ І ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ

Трудові ресурси — це частина працездатного населення, яка володіє фізичними й розумовими здібностями і знаннями, необхідними для здійснення корисної діяльності.

Населення — сукупність людей, що перебувають у межах території даної держави і підлягають її юрисдикції (громадяни, іноземці, особи, які не мають громадянства).

Все населення залежно від віку поділяється на:

- осіб молодших працездатного віку (від народження до 15 років включно);
- осіб працездатного (робочого) віку (жінки – 15-58, чоловік – 15-59 років);
- осіб старших працездатного віку, по досягненні якого устанавлюється пенсія за віком.

Відповідно до Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» до населення працездатного віку починаючи з 2012р. включено жінок віком 55 років, з 2013р. - жінок у віці 56 років, з 2014р. - жінок у віці 57 років, а з 2015р. - жінок у віці 58 років.

Залежно від здатності працювати розрізняють осіб працездатних і непрацездатних. **Непрацездатні особи в працездатному віці** — це інваліди 1-ї і 2-ї груп, а **працездатні особи в непрацездатному віці** — це підлітки і працюючі пенсіонери за віком.

До трудових ресурсів належать:

1. населення в працездатному віці, крім непрацюючих інвалідів 1-ї і 2-ї груп та непрацюючих осіб, які одержують пенсію на пільгових умовах (жінки, що народили п'ять і більше дітей і виховують їх до восьми років, а також особи, які вийшли на пенсію раніше у зв'язку з важкими і шкідливими умовами праці);
2. працюючі особи пенсійного віку;
3. працюючі особи віком до 16 років.

Економічно активне населення – це населення обох статей віком 15-70 років, яке протягом певного періоду забезпечує пропозицію робочої сили для виробництва товарів та послуг. За нормами, виробленими ООН, до економічно активного населення відносять усіх, хто працює, а також осіб, які не мають у даний момент роботи, але бажають її отримати (сюди не входять ті, хто навчається, і утриманці).

Економічно активне населення України в 2013 р. становило 21 млн 840,4 тис. осіб, або близько 46% населення країни. У січні-червні 2014 року кількість економічно активного населення України у віці 15-70 років склала 20 млн 216,0 тис. осіб.

Рівень економічної активності визначають як відношення (у відсотках) кількості економічно активного населення віком 15-70 років до всього населення зазначеного віку.

Рівень економічної активності населення за регіонами у 2014 році
(у % до всього населення відповідного віку)

	всього, у віці 15-70 років	з них працездатного віку
Україна	62,4	71,4
Вінницька	62,9	71,8
Волинська	60,9	67,8
Дніпропетровська	65,5	76,4
Донецька	60,9	71,8
Житомирська	63,4	70,2
Закарпатська	62,2	70,0
Запорізька	63,6	73,7
Івано-Франківська	58,6	64,5
Київська	61,8	72,3
Кіровоградська	61,0	71,0
Луганська	58,7	68,4
Львівська	60,5	69,0
Миколаївська	63,0	73,2
Одеська	60,8	69,9
Полтавська	62,9	73,9
Рівненська	64,1	67,8
Сумська	62,5	70,9
Тернопільська	59,6	66,5
Харківська	63,9	74,6
Херсонська	62,6	72,8
Хмельницька	60,3	68,8
Черкаська	62,8	74,3
Чернівецька	61,0	63,5
Чернігівська	63,9	72,4
м.Київ	67,1	74,7

Зайнятість – участь населення в трудовій діяльності, яка забезпечує задоволення особистих, колективних і суспільних потреб, тобто розширене відтворення робочої сили. Зайнятістю прийнято вважати суспільно корисну діяльність громадян, яка приносить їм заробіток.

Ринок праці – сфера формування попиту і пропозиції на робочу силу.

Кількість зайнятих збільшилася передусім у будівельній галузі, в готельному господарстві та ресторанній справі, у торгівлі. Водночас у сільському господарстві, освіті та промисловості було зафіксовано зменшення обсягів зайнятості.

Рівень зайнятості населення у 2014 р. становив: віком 15—70 років — 57,4%, працездатного віку — 65,3%.

Рівень зайнятості населення за регіонами у 2014 році (у % до всього населення відповідного віку)

	всього, у віці 15-70 років	з них працездатного віку
Україна	56,6	64,5
Вінницька	56,3	63,9
Волинська	54,9	60,9
Дніпропетровська	60,2	70,1
Донецька	54,2	63,7
Житомирська	56,1	61,6
Закарпатська	56,4	63,3
Запорізька	58,2	67,2
Івано-Франківська	53,9	59,0
Київська	56,9	66,4
Кіровоградська	54,2	62,7
Луганська	52,0	60,4
Львівська	55,3	62,9
Миколаївська	57,3	66,3
Одеська	56,7	65,0
Полтавська	55,7	65,2
Рівненська	57,2	59,9
Сумська	56,6	63,7
Тернопільська	52,9	58,5
Харківська	59,0	68,6
Херсонська	56,4	65,3
Хмельницька	54,7	62,0
Черкаська	56,3	66,4
Чернівецька	55,5	57,0
Чернігівська	56,8	63,6
м.Київ	62,6	69,3

Незайняті - це люди, що не працюють і не шукають роботу за даного рівня заробітної плати. Це частина дорослого населення, що навчається, перебуває на пенсії, є надто хворими, щоб працювати, або не потребує роботи, у зв'язку з наявністю інших джерел для існування.

Безробітними в Україні вважають працездатних людей, які не мають заробітків, зареєстровані у державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, готові та здатні приступити до неї.

Види безробіття

Циклічне (кон'юнктурне) безробіття виникає внаслідок коливань економіки. У фазі рецесії підприємства звільняють робочих та наймають на роботу в разі економічного підйому. Вважається, що кон'юнктурне безробіття зникає через 2-3 роки.

Сезонне безробіття — результат природних коливань кліматичних умов протягом року або коливань попиту. Зникає протягом року.

Панельне безробіття – вид безробіття, який виникає внаслідок фрикційного, добровільного та структурного безробіття. Це та група безробітних, які не можуть знайти роботу в зв'язку з кваліфікацією, віком, станом здоров'я, місцем проживання або недостатнім бажанням до праці.

Фрикційне безробіття (тимчасове) виникає, коли люди тимчасово знаходяться без роботи в результаті зміни місця праці, професій. Цей вид безробіття виникає в короткостроковому вимірі.

Структурне безробіття (технологічне) — виникає в результаті зміни структури економіки, викликане науково-технічним прогресом і зміною структури потрібних кадрів.

Рівень безробіття (за методологією МОП) серед економічно активного населення віком 15–70 років становив 8,9%, а працездатного віку – 9,3%.

Рівень безробіття (за методологією МОП) – відношення (у відсотках) кількості безробітних віком 15–70 років до економічно активного населення (робочої сили) зазначеного віку.

Кількість безробітних у 2014 р. становила 512,2 тис. осіб. Безробіття більше поширене в сільській місцевості, ніж у містах – 54 % проти 46 %. При цьому найбільше безробітних серед молоді віком 15-24 роки. Майже кожний другий серед безробітних раніше був робітником, а кожний четвертий - службовцем або не мав професійної підготовки.

УРОВЕНЬ БЕЗРАБОТИЦЫ

(по методологии МОТ)
по регионам*
в 2014 г.**, %
экономически
активного
населения
соответствующего
возраста

ЭКОНОМИЧЕСКИ
АКТИВНОГО
НАСЕЛЕНИЯ

По данным Госстата.

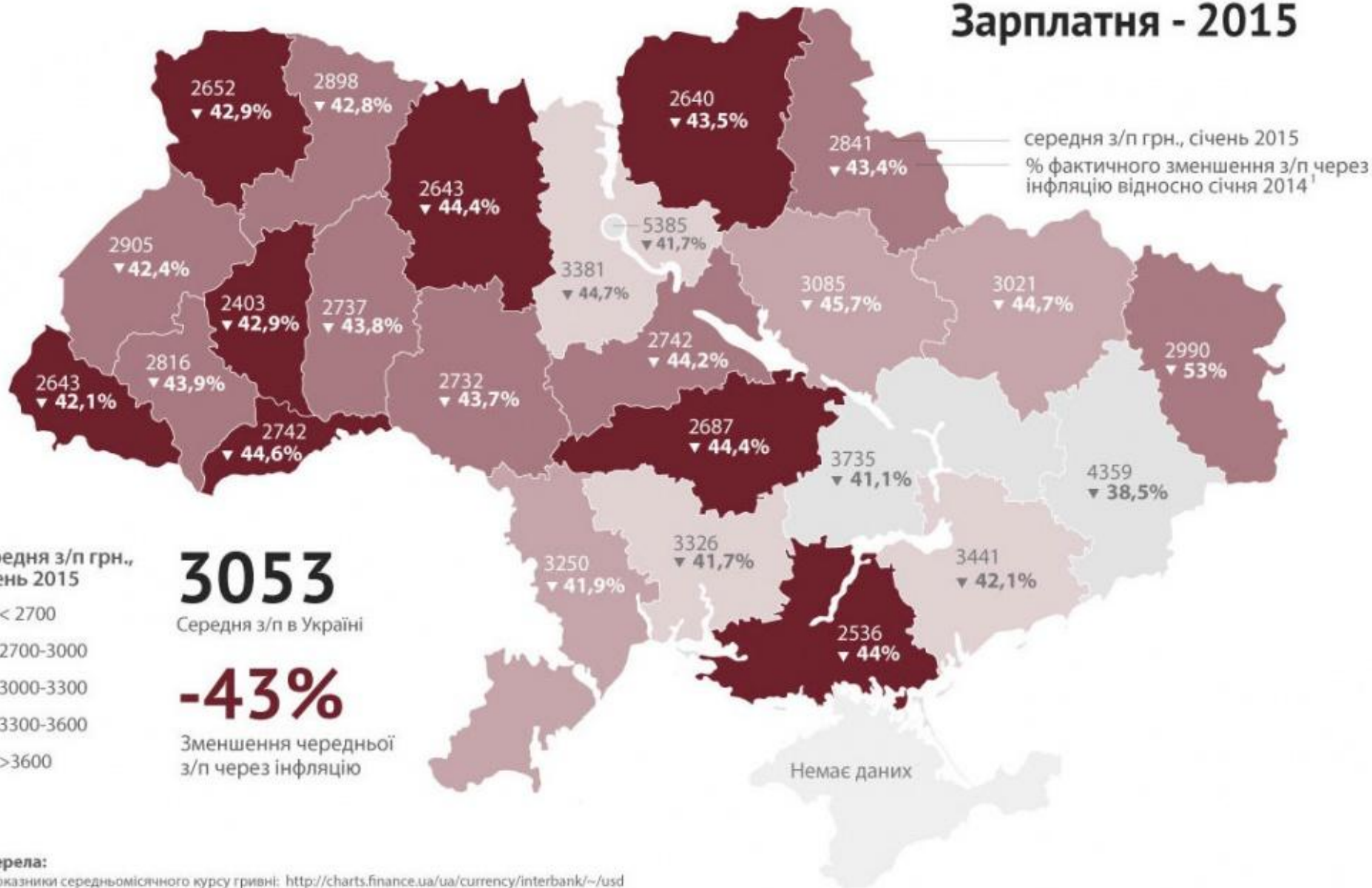
*Без учета временно оккупированной территории АР Крым и Севастополя.

**Данные по Донецкой и Луганской областям могут быть уточнены.

За забезпеченістю працересурсним потенціалом всі регіони України можна поділити на три групи:

- 1. із значною часткою працездатного населення, але дуже низькими показниками природного руху, значним механічним відтоком людей (Харківська, Луганська, Дніпропетровська, Донецька, Київська області);**
- 2. із значною часткою працездатних людей, високими показниками “старіння” населення, від’ємними або незначними додатними показниками природного приросту населення, значним механічним відтоком населення (Одеська, Запорізька, Херсонська, Миколаївська, Львівська, Тернопільська, Волинська, Рівненська, Івано-Франківська, Чернівецька, Закарпатська області, Автономна Республіка Крим);**
- 3. з найнижчою в Україні часткою працездатного населення, дуже низьким (від’ємним) природним приростом населення, найвищою часткою осіб пенсійного віку, із значним відтоком населення (Хмельницька, Житомирська, Вінницька, Черкаська, Сумська, Полтавська, Кіровоградська, Чернівецька області).**

Зарплатня - 2015

Джерела:

1. Показники середньомісячного курсу гривні: <http://charts.finance.ua/ua/currency/interbank/~/~usd>